

Naturvärden i Almösund- Myggenäs-Almön

2010-06-14

Naturvärden i Almösund-Myggenäs-Almön

2010-06-14

Beställare: TJÖRNS KOMMUN
Planavdelningen
471 80 SKÄRHAMN

Beställarens representant: Tinna Harling

Konsult: Norconsult AB
Box 8774
402 76 Göteborg

Uppdragsledare och
handläggare Ola Sjöstedt

Uppdragsnr: 102 00 54

Filnamn och sökväg: n:\102\00\1020054\0-mapp\beskrivningar utredningar
pm\utredningar - pm\naturvärden almösund-myggenäs-
almön.doc

Kvalitetsgranskad av: Calle Bergil

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
1. Inledning	5
Uppdraget.....	5
Arbetets bedrivande.....	5
2. Naturförhållanden.....	6
Allmänt om naturförhållandena	6
Almöstrand	7
Sjötorpet	7
3. Naturvärden	8
Tidigare dokumenterade naturvärden och skydd	8
Bedömning av naturvärden.....	11
Almöstrand.....	11
Sjötorpet	15
Biotopskydd.....	17
Referenser.....	18

Bilaga 1. Värdepyramid för bedömning av naturvärden

Sammanfattning

Naturvärdena i området Almösund-Myggenäs-Almön har undersökts översiktligt genom studier av tidigare dokumenterade naturvärden hos länsstyrelsen, kommunen m fl. Därtill har naturvärdena i delområdena Almöstrand och Sjötorpet bedömts genom inventeringar i fält.

Utredningen visar att området i sin helhet inte berörs av några områden av riksintresse för naturvärden, naturreservat eller Natura 2000-områden. Däremot berörs utredningsområdets yttre delar av flera naturvärden dokumenterade i Tjörns kommuns naturvårdsprogram. Det är dels kustnära avsnitt, vilka bl a inrymmer betade strandängar, och dels den uppodlade dalgången i utredningsområdets västra och södra kant. De kustnära avsnitten är bedömda i högsta naturvärdesklass (klass 1) i naturvårdsprogrammet medan odlingslandskapet är bedömt som ett naturvärde enligt klass 3. Dalgången utgör en del av ett vidsträckt öppet landskap som sträcker sig mot söder ned till Svanviks kile, och som är bedömt som ett värdefullt odlingslandskap av länsstyrelsen. För den kustnära zonen gäller strandskydd, med undantag för avsnitt ianspråktagna för t ex småbåtshamnar, camping och större vägar.

Fältinventeringen av delområdena Almöstrand och Sjötorpet visar att det kan finnas områden med höga naturvärden även om de tidigare inte finns dokumenterade i det befintliga naturvårdsunderlaget. Vid Almöstrand förekommer den hotade växten västkustros. Det område med gräsmarker där denna finns bedöms som ett regionalt värdefullt naturområde. Vid Sjötorpet finns en lövskogsbevuxen bäckravin som bedöms ha ett större lokalt naturvärde. Delområdena inrymmer utöver detta några områden som bedöms ha något förhöjda naturvärden jämfört med vardagsnaturen.

1. Inledning

Uppdraget

Uppdraget har inneburit att beskriva naturvärdena i området Almösund-Myggenäs-Almön (se översigtskarta, *figur 1*). Inom utredningsområdet som helhet beskrivs naturvärdena översiktligt, medan mer fördjupade bedömningar har gjorts för två delområden, dels Almöstrand och dels ett område med en bäckravin vid Sjötorpet. Arbetet har utförts på uppdrag av planavdelningen, Tjörns kommun, genom Tinna Harling. Materialet kommer att utgöra ett av underlagen i den pågående tätortsstudien för området.

Arbetets bedrivande

Utredningen har utförts av biolog Ola Sjöstedt, Norconsult AB. För området som helhet har en genomgång gjorts av tidigare dokumenterat naturvårdsunderlag hos bl a länsstyrelsen och kommunen. Därutöver har de två angivna delområdena vid Almöstrand och Sjötorpet inventerats i fält i maj 2010.

Figur 1. Översigtskarta med utredningsområdet.

2. Naturförhållanden

Allmänt om naturförhållandena

Utredningsområdet består av ett stycke karakteristisk bohuslänsk natur som delvis bebyggt med bostäder uppe på höjdområdet i Myggenäs. I väster och söder omgärdas området av en uppodlad dalgång. I norr och öster gränsar området till vatten i fjordområdet mellan Stenungsund och Tjörn. Almön utnyttjas delvis som campingområde.

En stor del av utredningsområdets naturmark är idag bevuxen med skog, delvis som ett resultat av spontan igenväxning och delvis genom tidigare planteringsinsatser. Det är en förändring av landskapet som skett under de senaste hundra åren. Tidigare präglades området av öppenhet och hävd i form av bete, slåtter och odling. Förutom odlingslandskapet i utredningsområdets västra och södra kant begränsar sig de öppna markerna idag till strandremsor, mindre strandängar, små gläntor och hållmarker. I många av dessa områden pågår fortfarande igenväxningen. Mindre områden med betade strandängar finns dock fortfarande kvar.

Till vänster: Strand vid Almöns östsida. Campingområdet vidtar inåt land.

Till höger: Lövskogsklädd bäckravin vid Sjötorpet.

Almöstrand

Det inventerade området på Almön präglas till stor del av det befintliga campingområdet, beläget på norra och östra sidan av ön. Naturmarken inom själva campingområdet begränsar sig till inslag med gräsytor, enskilda träd, buskar m m. Större delen av marken utanför campingområdet är skogbevuxen. Det mesta av skogen är troligen ursprungligen planerad. Merparten består av talldominerad skog, som åtminstone delvis uppnått en relativt hög ålder. På en del av den västra sluttningen, väster om campingen växer även en likåldrig björkskog. I södra delen av inventeringsområdet finns ett större område med ungskog. Stubbarna inom detta avsnitt vittnar om att här tidigare stod en förhållandevis grov och gammal granskog.

Det förefaller inte finnas någon mark inom inventeringsområdet som hävdas genom bete eller slätter idag. Den öppna marken begränsar sig till strandremsor eller mindre gläntor. Några sådana igenväxande gläntor finns på öns västsida strax sydost om de befintliga bryggorna.

Sjötorpet

Inventeringsområdet vid Sjötorpet består av en till stor del lövskogsbevuxen bäckravin och av en väst- och nordvänd brant strax intill. Bäckens, som har ett litet avrinningsområde, rinner en knapp kilometer innan den rinner ut i fjordområdet strax söder om Almö sund. Bäckens omges till största delen av lövskog, men i den nedre delen rinner den även genom mindre gläntor och avsnitt med mer sporadisk trädvegetation. Närmast utloppet i öster är bäcken kulverterad genom tomtmark (naturvärdena förknippade med bäcken och lövskogen beskrivs närmare i avsnittet ”Bedömning av naturvärden” i kap 3).

Den intilliggande brantens västsida är bevuxen med en äldre talldominerad skog. Nordsidan av branten består till största delen av en relativt gles, igenväxande blandskog med inslag av hållmarksgläntor.

3. Naturvärden

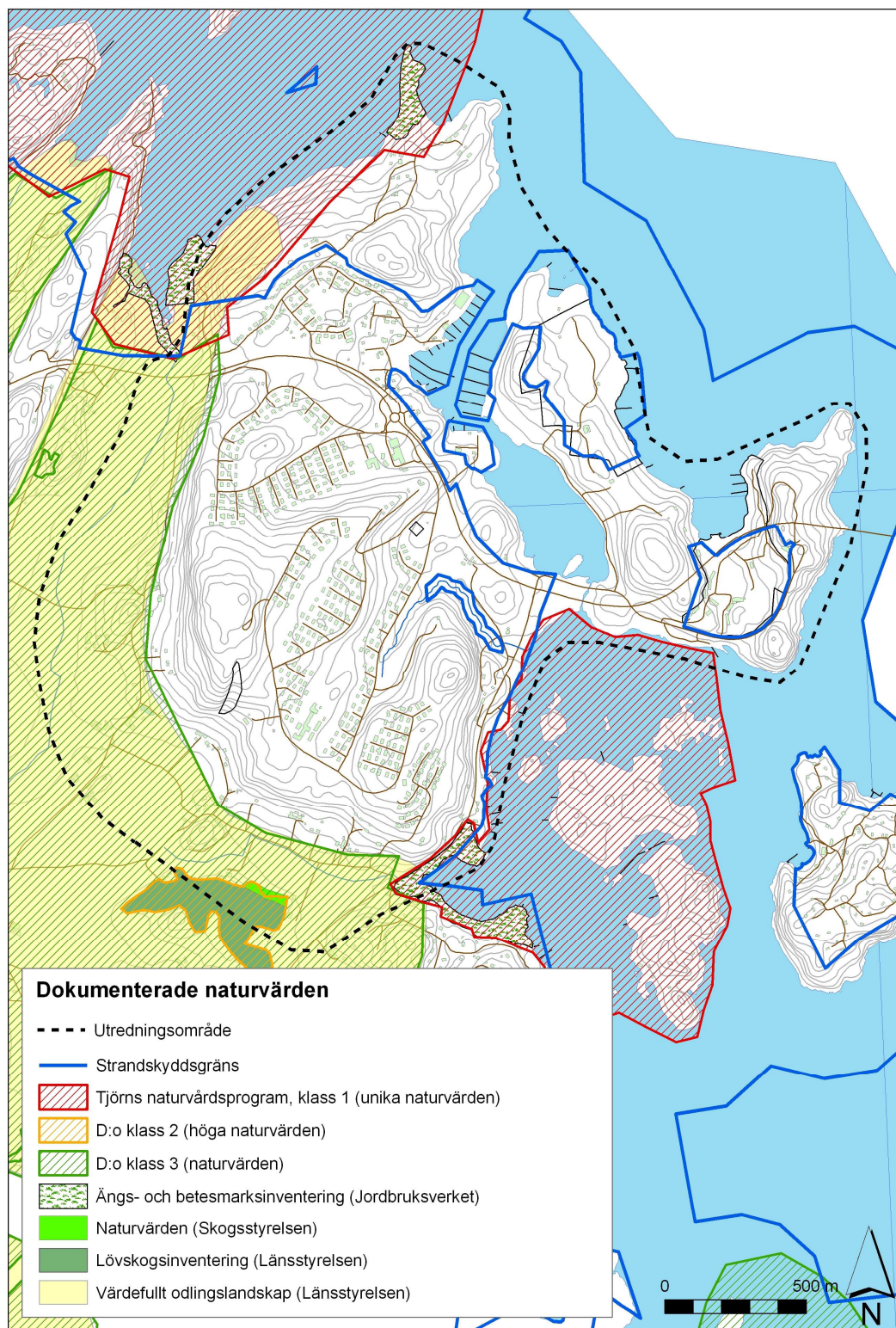
Tidigare dokumenterade naturvärden och skydd

För hela utredningsområdet har en genomgång gjorts av befintligt naturvårdsunderlag hos länsstyrelsen, skogsstyrelsen, kommunen m fl rörande bl a riksintressen, lövskogar, ängs- och betesmarker, nyckelbiotoper, rödlistade arter m m. De dokumenterade värdena och naturskydden redovisas i *figur 2*.

Utredningsområdet berörs inte av några områden av riksintresse för naturvärden, Natura 2000-områden eller naturreservat. Naturskyddade avsnitt inom utredningsområdet utgörs i första hand av **strandskyddsområden**. Dessa omfattar kustzonen med undantag för viss bebyggelse, småbåtshamnar m m. Strandskydd gäller även för delar av den berörda bäcken vid Sjötorpet. Övriga naturskyddade områden utgörs av **biotopskyddade objekt** i odlingslandskapet såsom öppna diken, stenvägar m m. Dessa förekommer i första hand i odlingslandskapet vid utredningsområdets södra och västra gräns. Någon särskild kartering av odlingslandskapets biotopskydd har dock inte gjorts här. Eventuella biotopskydd har eftersökts inom de inventerade delområdena Almöstrand och Sjötorpet, men bedömningen är att dessa områden saknar biotopskydd eftersom de inte inrymmer någon jordbruksmark.

I **naturvårdsprogrammet för Tjörns kommun** finns några områden redovisade som berör utredningsområdets yttre delar (Tjörns kommun 2008). Områdena är klassificerade i tre klasser. Två områden i högsta naturvärdesklass (klass 1) berör utredningsområdet. Det är området Sundsby kile i norr och området Saltholmarna i sydost. De delar inom utredningsområdet som berörs inrymmer bl a betade strandängar. En lövskogskulle med ekskog vid Bråland i sydligaste delen av utredningsområdet är bedömd till klass 2. Vidare är odlingslandskapet vid Valla, vilket sträcker sig in i utredningsområdets södra och västra kanter, bedömt som ett naturvärde enligt klass 3. Detta område finns även redovisat i länsstyrelsens **bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturvärden** (Länsstyrelsen Göteborgs och Bohus län 1995, Länsstyrelsen Västra Götaland 2010). Det omfattar ett stort odlingslandskap som sträcker sig mot söder ned till Svanviks kile. Enligt länsstyrelsen är detta ett vidsträckt åker- och beteslandskap med mycket stor jordbrukshistorisk betydelse. I strandnära delar finns välvärdade strandängar som bl a är värdefulla för fågellivet.

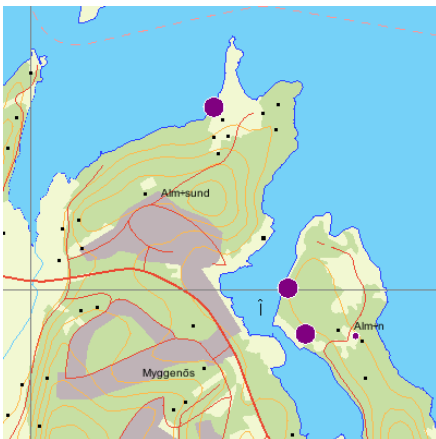
Figur 2. Dokumenterade naturvärden och naturskydd som berör utredningsområdet.

Jordbruksverket har i **ängs- och betesmarksinventeringen** avgränsat värdefulla strandängar, dels i norr vid Runntången och Ören, och dels i sydost vid viken väster om Saltholmarna (Jordbruksverket 2010).

Lövskogen vid Bråland i sydligaste delen av utredningsområdet finns beskriven i länsstyrelsens **lövskogsinventering**, bedömd i naturvärdesklass 2 i en skala från 1-3 (Länsstyrelsen Västra Götaland 2010). En liten del av lövskogen är av Skogsstyrelsen bedömd som ett naturvärde (Skogsstyrelsen 2010).

En genomgång har även gjorts av naturvårdsintressanta arter rapporterade i **www.artportalen.se**. Omfattningen av fyndrapporteringen medger inte att alla naturvårdsintressanta arter inom hela utredningsområdet redovisas på karta (se dock exempel i *figur 3*). Det kan dock nämnas att fynd av ett flertal rödlistade och andra naturvårdsintressanta arter rapporterats inom utredningsområdet. Flera av dessa har gjorts inom ramen för inventeringen av Bohusläns flora. Exempelvis finns den rödlistade och hotade växten västkustros uppgiven för Runntången och Almön. Vid Runntången finns ytterligare ett antal naturvårdsintressanta arter uppgivna såsom fältgentiana/kustgentiana, sumpgentiana, vildlin och knölsörblomma (se även Jonasson 2009). I vattenområdena finns bl a fynduppgifter om ejder, vilken numera är bedömd som en rödlistad art i kategorin NT, nära hotad (Gärdenfors 2010). Ejder med ungar noterades också strax utanför Almön i samband med fältinventeringen.

Bäcken vid Sjötorpet finns omnämnd i **vattenöversikten** för Tjörns kommun (1993). Den anges som en liten och relativt opåverkad bäck som har vissa förutsättningar som öringlokal.

Figur 3. Fyndplatser för den hotade växten västkustros uppgivna i artrapporteringssystemet www.artportalen.se.

Bedömning av naturvärden

För de två delområdena Almöstrand respektive Sjötorpet har en närmare bedömning av naturvärdena gjorts. Bedömningen bygger, förutom på tidigare dokumenterade naturvärden, även på inventering i fält i maj 2010. Till hjälp för bedömningen har använts en värdepyramid utvecklad av Norconsult för naturvärdesbedömningar, MKB-arbeten etc (se bilaga 1).

Almöstrand

De högsta naturvärdena i området Almöstrand är knutna till strandnära gläntor och rester av ängsvegetation med förekomst av bl a den rödlistade växten västkustros. Vissa förhöjda naturvärden bedöms även vara knutna till övriga strandområden och till något äldre talldominerad skog i västvända sluttningar. Naturmark bedömd till kategori E består av ungskogsområdet i söder, likåldrig björkskog väster om campingen, samt den natur som finns inom själva campingområdet.

Nedan ges en kortfattad beskrivning av de avsnitt som bedömts ha förhöjda naturvärden (se figur 4).

1. Igenväxande område väster om campingen (regionalt värde, kategori B)

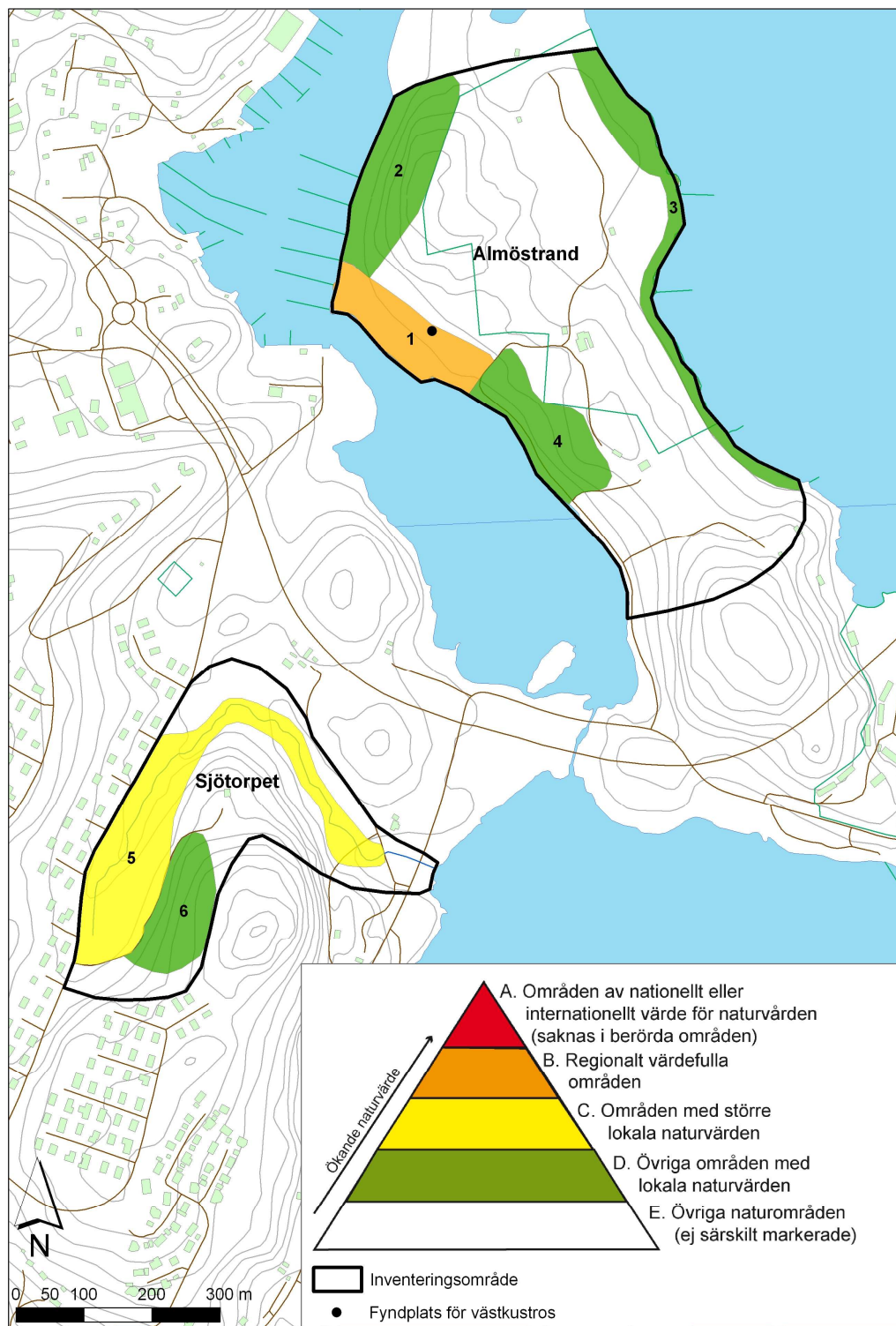
Beskrivning

Området består av gräsmarksgläntor som är på väg att växa igen med buskar och lövträd från kanterna. Området har längre tillbaka sannolikt varit betat. Fortfarande förekommer ängsväxter såsom gulmåra, bockrot, trift, rotfibbla m fl i gläntorna. I området finns en förekomst av västkustros *Rosa elliptica ssp inodora*, vilken är rödlistad i kategorin EN (starkt hotad). Växten är även fridlyst. Fyndplatsen finns angiven i Artportalen och kunde bekräftas vid fältinventeringen i maj 2010. Punkten i figur 4 är inlagd enligt de koordinater som har angivits i Artportalen (6444800/1261260). I Artportalen finns ytterligare två fyndplatser för västkustros angivna, en vid bryggorna i väster och en inom campingområdet. Dessa uppgifter härstammar från 1998 respektive 1999, men kunde inte bekräftas i samband med fältinventeringen.

Naturvärden

Lokal för den hotade växten västkustros. Hela område 1 bör betraktas som en potentiell livsmiljö för västkustros då här finns gräsmarksmiljöer som bedöms utgöra lämpliga biotoper för växten. Området bedöms även utöver västkustrosen ha vissa botaniska värden knutna till strandnära torrängsmiljöer.

Figur 4. Bedömda naturvärden i delområdena Almöstrand och Sjötorpet. Fyndplatsen för västkustros är inlagd enligt de koordinater som angivits i www.artportalen.se.

Bestånd med flera arter av rosbuskar inom område 1. Bland dessa finns västkustrosen, en underart som bedöms som starkt hotad med endast några få växtlokaler i landet, främst i Bohuslän. Lokalen övervakas av Floraväktare inom ramen för Bohusläns flora.

Hot samt rekommendationer

Det som i första hand hotar västkustrosens fortlevnad är att miljöerna där den finns växer igen till skog. Naturligtvis kan den lokalt även hotas av direkt exploatering. I princip kan den troligen klara att växa nära bebyggelse så länge den inte skuggas för mycket och så länge övriga växtförhållanden är goda. Ny bebyggelse i närheten av eller i kanten av område 1 skulle därför kunna vara acceptabel om man tar hänsyn till detta och samtidigt kan trygga skötseln av gräsmarkerna i område 1 så att dessa inte växer igen.

Var eventuella nya hus skulle kunna placeras med hänsyn till västkustrosen behöver studeras mer i detalj i fält. Det går i detta skede inte att ange några generella skyddsavstånd till eventuell ny bebyggelse. I samband med en sådan eventuell detaljstudie bör de Floraväktare som övervakar västkustrosen inom ramen för Bohusläns flora kontaktas då de besitter specialkunskap om växten i området.

2. Talldominerad skog väster om campingen (lokalt värde, kategori D)

Beskrivning

Talldominerad skog i västsluttning som har inslag av en del grova träd. Ett visst inslag av lövträd finns i form av björk, rönn och enstaka ek. Inom vissa delar av området finns rikligt med block och ett välutvecklat fältskikt med blåbärsris.

Naturvärden

Området bedöms ha ett något förhöjt naturvärde (kategori D) p g a inslaget av en del grövre träd, blockförekomsten och de välutvecklade bestånden av blåbär.

3. Strandzon öster om campingen (lokalt värde, kategori D)

Beskrivning

Naturlig strand nära campingen som i norra delen består av utbredda hällar (se omslagsfotot). Dessa är sannolikt mycket väl använda som badplats på sommaren. I småsprickor växer bl a trift, styvmorsviol, svartkämpar, skörbjuggsört, gul fetknopp, smällglim m m.

Naturvärden

Naturliga strandzoner inom den berörda kustzonen bedöms generellt sett ha ett förhöjt naturvärde. Strandzoner är ofta artrika miljöer då de ligger i en övergångszon mellan olika naturtyper. Det aktuella området bedöms ha en relativt artrik flora i småsprickorna mellan hällarna.

4. Talldominerad skog sydväst om campingen (lokalt värde, kategori D)

Beskrivning

Talldominerad skog i västsluttning, varav vissa träd är relativt grova. Visst inslag av lövträd i form av björk och rönn. Skogen är förhållandevis oskött med snårig buskvegetation i form av gamla, risiga enar och uppväxande lövträd.

Naturvärden

Området bedöms ha ett något förhöjt naturvärde (kategori D) p g a inslaget av en del grövre träd och p g a den snåriga undervegetationen. Det senare ökar värdet för t ex fågellivet. Äldre träd har generellt sett förhöjda naturvärden genom ett ökat innehåll av småmiljöer för olika organismer, döda grenar som är substrat för olika arter bland t ex svampar och insekter etc. Naturvärdena i området har därför möjlighet att utvecklas i takt med att träden blir äldre. Ett mer sannolikt scenario kan dock vara att skogen någon gång framöver avverkas inom ramen för ett skogsbruk, på samma sätt som skett med den f d granskogen i söder som nu är ett ungskogsområde.

Till vänster område 2: tallskog med välutvecklat fältskikt med blåbärsris.

Till höger område 4: tallskog med inslag av äldre tallar.

Sjötorpet

Naturvärdena inom området är framför allt knutna till den lövskogsbevuxna bäckravinen. Vissa förhöjda värden finns även i den äldre, talldominerade skogen i den västvända branten. Naturmark bedömd till kategori E består i första hand av delar av branten bevuxna med granskog eller som är glest bevuxna med blandskog med inslag av hållmark.

5. Bäckravin med lövskog (större lokalt värde, kategori C)

Beskrivning

Mindre bäck som i främst den västra delen rinner i en lövskogsklädd ravin. I östra delen rinner bäcken genom ett igenväxande f d jordbrukslandskap, där öppna gläntor fortfarande förekommer. Lövträden domineras av klibbal, som i den västra delen är relativt grova. Här finns även en del död ved, bl a i form av högstubbar, vilket gynnar fågellivet. Ett visst inslag finns av andra lövträd såsom lönn, rönn och ask. Ask är i den senaste rödlistan bedömd i kategorin VU (sårbar). Orsaken är att trädet är kraftigt drabbad av askskottsjukan. Denna medför en risk för en mycket snabb utslagning av större delen av svenska askbeståndet (www.artdatabanken.se).

Signalarter (arter som indikerar naturvärden) noterade vid fältinventeringen i maj 2010 var skogsbräsma och laven glansfläck *Arthonia spadicea*. I Artportalen finns

även ett fynd av trubbfjädermossa angivet. I den västra delen av bäcken består bottenstratum i bäckfåran till stor del av sten.

Naturvärden

Naturvärdena i området är framför allt knutna till lövskogen som inrymmer såväl grova träd som död ved. Själva bäcken är bedömd som en potentiell öringmiljö och utgör även en del av naturvärdet.

6. Äldre tallskog (lokalt värde, kategori D)

Beskrivning

Äldre tallskog med inslag av gran. De äldsta tallarna är troligen över hundra år. Under tallarna finns ett lägre trädskikt med klenare björk, rönn, ek och enstaka bok.

Naturvärden

Naturvärdena är i första hand knutna till de äldre träden. Äldre träd har generellt sett förhöjda naturvärden genom ett ökat innehåll av småmiljöer för olika organismer, döda grenar som är substrat för olika arter bland t ex svampar och insekter etc.

Bäckravinen i område 5.

Äldre tallskog i område 6.

Biotopskydd

Generellt biotopskydd gäller för bl a stenmurar, öppna diken och åkerholmar i jordbrukslandskapet. Eventuella biotopskyddsobjekt har eftersökts i de två delområdena Almöstrand och Sjötorpet. I det senare området förekommer stenmurar, men då området är kraftigt igenvuxet och inte längre kan bedömas som jordbruksmark bedöms de inte heller omfattas av biotopskyddet.

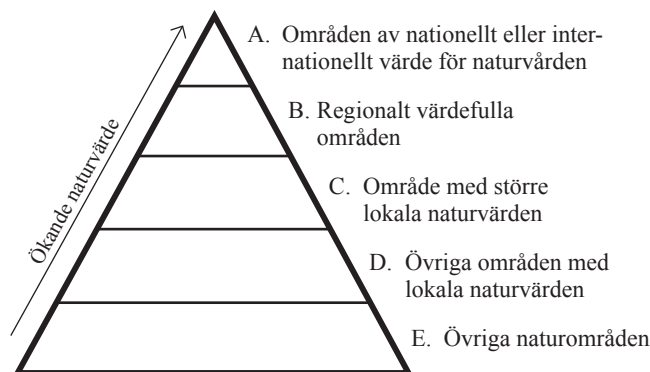
Biotopskyddade objekt kan förekomma i övriga delar av utredningsområdet, främst i den uppodlade dalgången i söder och väster.

Referenser

- Gärdenfors, U. (ed.) 2010: **Rödlistade arter i Sverige 2010**. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Jonasson, I. 2009: **Tjörn, landskap, växter**. Båtdokgruppen.
- Jordbruksverket. 2010: **Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004**. Utdrag ur databasen TUVÅ på www.svj.se.
- Länsstyrelsen Göteborgs och Bohus län. 1995: **Värdefulla odlingslandskap i Göteborgs och Bohus län. Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövården**. Rapport 1995:21.
- Länsstyrelsen Västra Götaland. 2010: **www.gis.lst.se**. Länsstyrelsens databas över riksintressen, skyddade områden, lövskogsinventering, våtmarksinventering m m.
- Skogsstyrelsen. 2010: **www.svo.se**. Databas över nyckelbiotoper, naturvärden och sumpskogar m m.
- Tjörns kommun. 2008: **Naturvårdsprogram för Tjörns kommun. Del III: Objektskatalogen**. GF Konsult AB. Juni 2008.
- www.artportalen.se**. System för rapportering av fynd av växt- och djurarter.

Värdepyramid för bedömning av naturvärden

A. OMRÅDEN AV NATIONELLT ELLER INTERNATIONELLT VÄRDE FÖR NATURVÅRDEN

Områden angivna som riksintresse för naturvården enligt beslut av Naturvårdsverket. Riksintressena behandlas i 3 kap 6 § miljöbalken (MB). Vissa områden är av nationellt och internationellt intresse som konventionsområde för våtmarker (CW-områden, Ramsarkonventionen) och/eller Natura 2000-områden enligt EU:s art- och habitatdirektiv respektive fågeldirektiv.

Hänsyn vid exploatering

Ambitionen skall alltid vara att undvika ingrepp i områdena. Då områdena ofta är stora kan dock graden av allvarlighet av ett ingrepp variera beroende på vilket avsnitt som berörs och vilken karaktär verksamheten har.

B. REGIONALT VÄRDEFULLA NATUROMRÅDEN

Omfattar regionalt värdefulla områden enligt de länsvisa naturvårdsplaner som olika länsstyrelser eller kommunalförbund utarbetat. Grovt sett omfattas värdeklass 1-3. Vidare bör i de flesta fall områden enligt naturtypsinventeringar av ädellövskogar, ängs- och hagmarker, våtmarker och grusförekomster (grovt sett värdeklass 1-2) liksom områden med rödlistade djur- och växtarter, hotkategori CR, EN och VU ingå. Hela eller delar av områdena får anses vara "ekologiskt särskilt känsliga områden" enligt MB. Områdena omfattas i stort av 3 kap 3 och 6 §§ MB.

Hänsyn vid exploatering

Ambitionen skall alltid vara att undvika ingrepp i områdena. Då områdena ibland är stora kan dock graden av allvarlighet av ett ingrepp variera beroende på vilket avsnitt som berörs och vilken karaktär verksamheten har.

C. OMRÅDEN MED STÖRRE LOKALA NATURVÄRDEN

Områden enligt kommunala naturvårdsprogram, områden enligt naturtypsinventeringar av ädellövskogar, ängs- och hagmarker, våtmarker m m (grovt sett värdeklass 3-4). Vidare ingår sådana arealmässigt mindre områden som kan klassas som nyckelbiotoper och sådana som hyser rödlistade djur och växter, hotkategori NT. Områdena kan tillhöra kategorin "ekologiskt särskilt känsliga områden" och omfattas då av 3 kap 3 § MB.

Hänsyn vid exploatering

Ingrepp i områdena bör undvikas.

D. ÖVRIGA OMRÅDEN MED LOKALA NATURVÄRDEN

Omfattar områden med lokala naturvärden. Detta omfattar t ex restbiotoper i odlingslandskapet, skogsbestånd med intressanta karaktärer såsom större lövinslag, viss trädkontinuitet etc. I vissa fall kan områdena utgöra skydds-zoner eller spridningszoner till värdefullare naturområden. Punktobjekt som äldre grova träd kan ingå liksom vissa vattenmiljöer och i övrigt intressanta naturtyper eller lokaler med mindre vanliga växter och djur som inte inryms under kategori A-C.

Hänsyn vid exploatering

Ingrepp i områdena bör så långt möjligt undvikas. I många fall bör det vara möjligt att spara områdena inom ramen för en exploatering eller verksamhet.

E. ÖVRIGA NATUROMRÅDEN

Områden som inte innehåller några stora specifika naturvärden utöver de värden som vardagsnaturen i sig representerar. Den arealmässigt största delen av naturmarken i landskapet ingår i denna kategori. Mindre inslag av intressanta naturkvaliteter kan dock finnas även här. Naturvärdena kan också öka med tiden.

Hänsyn vid exploatering

Ingrepp i områdena ger mindre allvarliga effekter från naturvårdssynpunkt så länge det inte rör sig om exploatering av omfattande ytor. En exploatering kan också begränsa den framtida potentialen hos ett områdes naturvärden. En avvägning får göras gentemot andra intressen.

Norconsult AB

Theres Svensson gata 11

Box 8774, 402 76 Göteborg

031 – 50 70 00, fax 031-50 70 10

www.norconsult.se